

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ 11 ΜΑΪΟΥ 2024

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

(ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ)

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να παρουσιάσετε με συντομία:

- α. που αποσκοπούσαν οι εκμεταλλεύσεις υπεδάφους.
- β. γιατί αποτελούσε κεντρικό σημείο των κυβερνητικών σχεδιασμών η δημιουργία κεντρικής κρατικής τράπεζας.
- γ. τις δυσκολίες που συνάντησε η κατασκευή δημοσίων έργων στην Ελλάδα.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «**Σωστό**» ή «**Λάθος**» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. Η Γενική Πιστωτική Τράπεζα παρέμεινε για πολλές δεκαετίες το κυρίαρχο τραπεζικό συγκρότημα του ελληνικού χώρου.
2. Η πιο γνωστή περιοχή μεταλλευτικής δραστηριότητας κατά τον 19ο αιώνα στην Ελλάδα ήταν το Λαύριο.
3. Η κατασκευή του ελληνικού σιδηροδρόμου ξεκίνησε λίγα μόλις χρόνια μετά την ανεξαρτησία, το 1835.
4. Η διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου ολοκληρώθηκε το 1881.
5. Μέχρι τη δεκαετία του 1880 η μόνη σιδηροδρομική γραμμή που είχε κατασκευαστεί στην Ελλάδα ήταν αυτή που συνέδεε την Αθήνα με τον Πειραιά.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

- α. Ποια ήταν η κατάσταση των υποδομών του ελληνικού κράτους το 1830; (μον. 4)
- β. Ποια ήταν η σημασία του σιδηροδρομικού δικτύου για τις ανεπτυγμένες χώρες της Δυτ. Ευρώπης; (μον. 8)

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2

- α. Ποιους ρυθμούς ακολούθησε η βιομηχανική ανάπτυξη από το 1870 και μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα; (μον. 5)
- β. Ποια άλλα μεγάλα δημόσια έργα ολοκληρώθηκαν στην Ελλάδα του 19ου αιώνα εκτός από τη βελτίωση των χερσαίων συγκοινωνιών και την πύκνωση του οδικού δικτύου; (μον. 8)

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αντλώντας στοιχεία από τα παραθέματα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε

α. στη μεταλλευτική δραστηριότητα στο Λαύριο. (μον. 13)

β. στις περιοχές της Ελλάδας στις οποίες αναπτύχθηκαν εκμεταλλεύσεις υπεδάφους εκτός από το Λαύριο. (μον. 12)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η ύπαρξη στην περιοχή Λαυρίου επιφανειακών μεταλλευμάτων αργυρούχου μολύβδου, γνωστού από την αρχαιότητα είχε προκαλέσει την προσοχή πολλών ξένων και Ελλήνων. Το 1864 ο Ιταλός Serpieri απέκτησε το δικαίωμα της εξορύξεως μεταλλευμάτων σε έκταση 10.791 στρεμμάτων. Η παραχώρηση έγινε στο όνομα της γαλλοϊταλικής εταιρίας Roux-Serpieri. Στην περιοχή όμως υπήρχαν σημαντικές ποσότητες χωμάτων ή μεταλλούχων απορριμμάτων. Η εκμετάλλευση των επιφανειακών αυτών αποθεμάτων από την εταιρία προκάλεσε έντονες αντιδράσεις στην ελληνική κοινή γνώμη. Η αντιπολίτευση με επικεφαλής το Δεληγιώργη επέμενε ότι το δικαίωμα της εταιρίας περιοριζόταν μόνο στην εξόρυξη και όχι στην οικειοποίηση των επιφανειακών μεταλλευμάτων. Από την πλευρά του ο τύπος εξόγκωσε την αξία των εκβολάδων, τις οποίες εμφάνιζε ως χρυσοφόρα πηγή ικανή να λύσει όλα τα προβλήματα του Δημοσίου Ταμείου.

Ι.Ε.Ε., τ. ΙΕ', σ. 312-313

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Από τον ορυκτό πλούτο της χώρας είχε αξιοποιηθεί ως τα μέσα του 19ου αιώνα κυρίως η σμύριδα της Νάξου, που αποτελούσε εξαγωγίμο προϊόν. Με το νόμο 202 της 18ης Ιουλίου 1852, η εκμετάλλευση των ορυχείων είχε δοθεί ύστερα από δημοπρασία στον Άγγλο Ρίτσαρντ Άμποτ με ευνοϊκούς όρους για το δημόσιο. Η παραγωγή σμύριδας έφθασε το 1856 τις 40.000 καντάρια¹, ενώ το 1859 η εξαγωγή της απέφερε 256.424 δρχ. Άλλο εξαγωγίμο ορυκτό ήταν η θηραϊκή γη που απέφερε τον ίδιο χρόνο 141.354 δρχ. Αμέσως μετά τη σμύριδα άλλο εκμεταλλεύσιμο υλικό ήταν ο λιγνίτης. Αν και είχε εντοπισθεί στο Μαρκόπουλο Αττικής από παλιά η ύπαρξη στρωμάτων του, τελικά μόνο τα κοιτάσματα της Κύμης ήταν ικανοποιητικά από άποψη εκμεταλλεύσεως, παρόλο που η χρησιμοποίησή του στα πλοία παρείχε τη δυσκολία της μη συναγωνιστικότητας σε σχέση με τους αγγλικούς λιγνίτες, γιατί θα απαιτούσε για ισόποση θερμαντική απόδοση μεγαλύτερους αποθηκευτικούς χώρους πάνω στο πλοίο. Μια σειρά άλλων ορυκτών, όπως οι γύψοι της Μήλου, κυρίως όμως τα μάρμαρα της Πεντέλης, της Πάρου, της Τήνου, της Ελευσίνας και του Ταυγέτου δεν πρόσφεραν ακόμα αξιόλογο οικονομικό ενδιαφέρον.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΓ', σελ. 180

¹ καντάρι = μονάδα βάρους ίση με 56,408 κιλά

ΘΕΜΑ Δ1

Βασιζόμενοι στις ιστορικές σας γνώσεις κι αντλώντας στοιχεία από τα παραθέματα που ακολουθούν να αναφερθείτε στην αναγκαιότητα κατασκευής δημοσίων έργων στην Ελλάδα και ειδικότερα του οδικού δικτύου και στις δυσκολίες που αυτά συνάντησαν.

Μονάδες 25

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Α'

Η καθυστέρηση στην ανάπτυξη της οδοποιίας οφειλόταν στην έλλειψη οικονομικών μέσων των κυβερνήσεων αλλά και στην ορεινή διαμόρφωση της χώρας, που καθιστούσε την κατασκευή δρόμων ιδιαίτερα δαπανηρή. Υπήρχε όμως και ένας άλλος λόγος που δημιουργούσε κάποια σχετική αδιαφορία μπροστά στην ανάγκη υπάρξεως δρόμων: η συγκοινωνία από τη θάλασσα, που ήταν μια εναλλακτική λύση πολύ πιο εύκολη.

Γ. Δερτιλής, Κοινωνικός μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Β'

Μεταξύ 1833 και 1880, η οδοποιία απορρόφησε σχεδόν το ήμισυ των επενδύσεων σε δημόσια έργα. Οι δρόμοι επέτρεπαν στο κράτος να ελέγχει την ληστεία και τους ανυπότακτους τοπικούς παράγοντες. [...] Το 1873 προτάθηκε στην Βουλή το βασικό νομοθέτημα του 19ου αιώνα για τις οδικές συγκοινωνίες. Η φιλοδοξία που εκφράστηκε στην εισηγητική έκθεση ήταν να κατασκευαστούν 3.000 χιλιόμετρα μέσα σε μια δεκαετία. Αλλά η λαμπρή αυτή προοπτική διαψεύσθηκε. [...] Στην δωδεκαετία που ακολούθησε (1873-1884), το συνολικό μήκος του δικτύου που κατασκευάστηκε ήταν μόλις 220 χιλιόμετρα. [...] Το δίκτυο εξακολουθούσε να είναι εντελώς ανεπαρκές για μια χώρα που είχε επιτακτική ανάγκη να ξεπεράσει τα σοβαρά εμπόδια που έθετε στις επικοινωνίες και τις ανταλλαγές η γεωγραφική της μορφή – όπως ακριβώς και η λιμενική υποδομή, και για τους ίδιους λόγους.

Γ. Β. Δερτιλής, Ιστορία του ελληνικού κράτους 1830-1920, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης 2014, σσ. 746-8

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ